

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 13. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

9749/22

ECOFIN 543
UEM 147
SOC 338
EMPL 220
COMPET 441
ENV 538
EDUC 211
RECH 334
ENER 249
JAI 803
GENDER 83
ANTIDISCRIM 63
JEUN 94
SAN 338

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9406/22 - COM(2022) 615 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Irske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Irske za 2022.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2022) 615 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Irske za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Irske za 2022.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća³ kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora provedbi reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. Njime se doprinosi gospodarskom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije, uz jačanje otpornosti i potencijalnog rasta gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju održivih javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost bit će ažuriran u lipnju 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (2) Komisija je 24. studenoga 2021. donijela Godišnji pregled održivog rasta, čime je označen početak europskog semestra 2022. za koordinaciju ekonomskih politika. Uzela je u obzir Socijalnu obvezu iz Porta potpisanu 7. svibnja 2021. radi daljnje provedbe europskog stupa socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Europsko vijeće potvrdilo je 25. ožujka 2022. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta 2022. Komisija je 24. studenoga 2021. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem je utvrđeno da je Irska jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2022., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 5. travnja 2022. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja⁴ („Preporuka o europodručju za 2022.”), a 14. ožujka 2022. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

---

⁴ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o ekonomskoj politici europodručja (SL C 153, 7.4.2022., str. 1.).

- (3) Ruska invazija na Ukrajinu, koja je uslijedila nakon globalne pandemije, znatno je izmijenila geopolitički i gospodarski kontekst. Posljedice invazije na gospodarstva država članica očituju se, među ostalim, u višim cijenama energije, hrane i sirovina te slabijim izgledima za rast. Više cijene energije posebno opterećuju najranjivija kućanstva koja se suočavaju s energetske siromaštvom ili su u opasnosti od njega, kao i poduzeća koja su najranjivija na povećanja cijena energije. Unija se suočava i s dosad nezabilježenim priljevom osoba koje bježe iz Ukrajine. Gospodarske posljedice koje proizlaze iz agresivnog rata Rusije asimetrično utječu na države članice. U tom je kontekstu 4. ožujka 2022. prvi put aktivirana Direktiva Vijeća 2001/55/EZ⁵ putem Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382⁶, kojom se raseljenim osobama iz Ukrajine daje pravo na zakonit boravak u Uniji, kao i pristup obrazovanju i osposobljavanju, tržištu rada, zdravstvu, stanovanju i socijalnoj skrbi.

---

⁵ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba, (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

⁶ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

- (4) Uzimajući u obzir gospodarsku i geopolitičku situaciju koja se ubrzano mijenja, europski semestar u 2022. nastavlja opsežnu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja te se istodobno razvija u skladu sa zahtjevima provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je navedeno u Godišnjem pregledu održivog rasta 2022. Provedba donesenih planova za oporavak i otpornost ključna je za ostvarivanje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih u ciklusima europskog semestra 2019. i 2020. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i 2020. i dalje su jednako relevantne i za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241, uza sve druge preporuke za pojedinu zemlju izdane do datuma podnošenja takvih revidiranih, ažuriranih ili izmijenjenih planova za oporavak i otpornost.
- (5) Opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu aktivirana je u ožujku 2020. Komisija je u svojoj komunikaciji od 3. ožujka 2021. naslovljenoj „Godinu dana od izbivanja pandemije bolesti COVID-19: odgovor u okviru fiskalne politike” iznijela stajalište da bi odluku o deaktivaciji ili nastavku primjene opće klauzule o odstupanju trebalo donijeti u okviru ukupne ocjene stanja gospodarstva, pri čemu bi ključni kvantitativni kriterij bio razina gospodarske aktivnosti u Uniji ili europodručju u usporedbi s razinama prije krize (krajem 2019.). Povećana neizvjesnost i znatni negativni rizici za gospodarske izglede u kontekstu rata u Europi, dosad nezabilježeno povećanje cijena energije i kontinuirani poremećaji u lancu opskrbe opravdavaju produljenje opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu tijekom 2023.

- (6) U skladu s pristupom iz Preporuke Vijeća od 18. lipnja 2021.⁷ i davanja mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Irske za 2021., opći smjer fiskalne politike trenutačno se najbolje mjeri kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19), ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast⁸. Kako bi se ocijenilo je li nacionalna fiskalna politika razborita i potiče li se njezinim sastavom održiv oporavak u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom, uz opći smjer fiskalne politike pozornost se posvećuje i razvoju primarnih tekućih rashoda koje financira država⁹ (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i bez privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) i razvoju ulaganja.

---

⁷ Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Irske za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 28.).

⁸ Ova Preporuka sadržava Komisijine procjene smjera fiskalne politike i njezinih komponenti na temelju pretpostavki iz Komisijine proljetne prognoze 2022. Komisijine procjene srednjoročnog potencijalnog rasta ne uključuju pozitivan učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast.

⁹ Ne financira se bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost ni sredstvima iz drugih fondova Unije.

- (7) Komisija je 2. ožujka 2022. donijela Komunikaciju s općim smjernicama za fiskalnu politiku u 2023. („fiskalne smjernice”), čiji je cilj poduprijeti pripremu programâ stabilnosti i konvergencije država članica i time ojačati koordinaciju politika. Na temelju makroekonomskih izgleda iz zimske prognoze 2022., Komisija smatra da je prelazak s ukupno poticajnog smjera fiskalne politike u razdoblju 2020.–2022. na uglavnom neutralan opći smjer fiskalne politike, uz spremnost na reagiranje na promjenjivo gospodarsko stanje, primjeren za 2023. Komisija je najavila da bi se fiskalne preporuke za 2023. trebale i dalje razlikovati po državama članicama te bi se u njima trebalo voditi računa o mogućim prelijevanjima među državama. Komisija je pozvala države članice da te smjernice uzmu u obzir u svojim programima stabilnosti i konvergencije. Komisija se obvezala da će pomno pratiti gospodarska kretanja i prema potrebi prilagoditi svoje smjernice politika, a najkasnije u okviru proljetnog paketa europskog semestra potkraj svibnja 2022.
- (8) U pogledu fiskalnih smjernica, u fiskalnim preporukama za 2023. uzimaju se u obzir pogoršani gospodarski izgledi, povećana neizvjesnost i dodatni negativni rizici te viša inflacija u usporedbi s Komisijinom zimskom prognozom 2022. Na temelju tih razmatranja fiskalnim odgovorom treba povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju i energetske sigurnost te održati kupovnu moć najranjivijih kućanstava kako bi se ciljanim i privremenim mjerama ublažio učinak povećanja cijena energije i ograničio inflacijski pritisak zbog sekundarnih učinaka. Fiskalna politika treba ostati fleksibilna radi prilagodbe okolnostima koje se brzo mijenjaju, uključujući izazove koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine kad je riječ o obrani i sigurnosti, te se ona treba razlikovati po državama članicama, ovisno o njihovoj fiskalnoj i gospodarskoj situaciji, među ostalim u pogledu njihove izloženosti krizi i priljevu raseljenih osoba iz Ukrajine.

- (9) Irska je 28. svibnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 8. rujna 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Irske¹⁰. Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Irska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da mjere povezane s ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima nisu preokrenute.
- (10) Irska je 4. svibnja 2022. dostavila Nacionalni program reformi za 2022., a 29. travnja 2022. Program stabilnosti za 2022., u skladu s rokom utvrđenim u članku 4. Uredbe (EZ) br. 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241 u Nacionalnom programu reformi za 2022. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Irske o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost.

---

¹⁰ ST 11046/2021 INIT; ST 11046/2021 ADD 1.

- (11) Komisija je 23. svibnja 2022. objavila Izvješće za Irsku za 2022. U njemu je ocijenjen napredak Irske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 2019., 2020. i 2021. te je analizirana provedba plana za oporavak i otpornost Irske na temelju tablice pokazatelja za oporavak i otpornost. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u pogledu izazova koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi, uključujući one koji proizlaze iz ruske invazije na Ukrajinu. Ocijenjen je i napredak Irske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.
- (12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Irsku u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 23. svibnja 2022. Komisija je zaključila da u Irskoj više ne postoje neravnoteže povezane s visokim privatnim, državnim i vanjskim dugom. Ostvaren je važan napredak u smanjenju državne i privatne zaduženosti te neto vanjskih obveza i prije i nakon pandemije.

(13) Vijeće je u Preporuci od 20. srpnja 2020.¹¹ Irskoj preporučilo da u skladu s općom klauzulom o odstupanju u 2020. i 2021. poduzme sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti. Preporučilo je i da Irska, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, deficit opće države u Irskoj se u 2021. smanjio na 1,9 % s 5,1 % BDP-a, koliko je iznosio u 2020. Irska je odgovorom u okviru fiskalne politike poduprla gospodarski oporavak u 2021., a privremene hitne mjere smanjile su se s 3,3 % BDP-a u 2020. na 2,7 % u 2021. Mjere koje je Irska poduzela u 2021. bile su u skladu s Preporukom Vijeća od 20. srpnja 2020. Diskrecijske proračunske mjere koje je vlada donijela 2020. i 2021. uglavnom su bile privremene ili popraćene kompenzacijskim mjerama. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, dug opće države pao je s 58,4 % BDP-a u 2020. na 56,0 % BDP-a u 2021.

---

¹¹ Preporuka Vijeća od 20. srpnja 2020. o Nacionalnom programu reformi Irske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Irske za 2020. (SL C 282, 26.8.2020., str. 39).

(14) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti za 2022. realan je. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 6,4 % u 2022. i za 4,4 % u 2023. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se manji rast realnog BDP-a, od 5,4 %, u 2022. i sličan rast BDP-a, od 4,4 %, u 2023., uglavnom zbog manje privatne potrošnje i nižih projekcija za izvoz u 2022. Vlada u Programu stabilnosti za 2022. očekuje da će se ukupni deficit smanjiti na 0,4 % BDP-a u 2022. i prijeći u suficit od 0,2 % u 2023. Smanjenje u 2022. uglavnom je rezultat snažnog rasta gospodarske aktivnosti i ukidanja većine hitnih mjera. Prema Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 50,1 % u 2022. i pasti na 46,3 % u 2023. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se državni deficit od 0,5 % BDP-a za 2022. i suficit od 0,4 % BDP-a u 2023. To je u skladu sa saldom opće države predviđenim u Programu stabilnosti za 2022. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se sličan udio duga opće države u BDP-u, od 50,3 % u 2022. i 45,5 % u 2023. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje iznositi 6,6 %. Međutim, ta procjena ne uključuje učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast Irske.

- (15) Vlada je 2022. postupno ukinula većinu mjera poduzetih kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, pa se predviđa da će se privremene hitne mjere smanjiti s 2,7 % BDP-a u 2021. na 0,6 % BDP-a u 2022. Na državni deficit utječu mjere donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije, koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procjenjuju na 0,2 % BDP-a u 2022. i 0,0 % BDP-a u 2023.¹² Te se mjere uglavnom sastoje od socijalnih transfera siromašnijim kućanstvima i smanjenja neizravnih poreza na potrošnju energije. Te su mjere najavljene kao uglavnom privremene. Međutim, ako cijene energije ostanu povišene u 2023., neke od tih mjera mogle bi se nastaviti. Neke od tih mjera nisu ciljane, što se posebno odnosi na plaćanje za sve domaće potrošače električne energije i opće smanjenje trošarina. Na državni deficit utječu i troškovi pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine, za koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa da će iznositi 0,1 % BDP-a u 2022. i 0,1 % u 2023.¹³

---

¹² Iznosi predstavljaju razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera poduzetih od jeseni 2021., uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹³ Pretpostavlja se da će ukupan broj raseljenih osoba iz Ukrajine u Uniji postupno dosegnuti 6 milijuna do kraja 2022., a njihova se geografska razmještenost procjenjuje na temelju veličine postojeće dijaspore, relativnog broja stanovnika države članice primateljice i stvarne razmještenosti raseljenih osoba iz Ukrajine diljem Unije od ožujka 2022. Kad je riječ o proračunskim troškovima po osobi, procjene se temelje na modelu mikrosimulacije Euromod Zajedničkog istraživačkog centra Komisije, pri čemu se u obzir uzimaju novčane naknade na koje bi osobe mogle imati pravo i naknade u naravi kao što su obrazovanje i zdravstvena zaštita.

- (16) Vijeće je u Preporuci od 18. lipnja 2021. preporučilo Irskoj da u 2022. provodi poticajan smjer fiskalne politike, uključujući poticaj Mehanizma za oporavak i otpornost, te očuva ulaganja koja financira država. Vijeće je preporučilo i da Irska, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja srednjoročne fiskalne održivosti, uz istodobno povećanje ulaganja radi poticanja potencijala rasta.
- (17) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. i podacima iz Programa stabilnosti Irske za 2022. predviđa se da će u 2022. smjer fiskalne politike biti poticajan i iznositi -0.3 % BDP-a, u skladu s preporukom Vijeća¹⁴. Irska namjerava pružati kontinuiranu potporu oporavku koristeći se Mehanizmom za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja u skladu s preporukom Vijeća. Predviđa se da će se pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova Unije ostati stabilan u odnosu na 2021. Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2022. biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a¹⁵. Stoga u skladu s preporukom Vijeća Irska namjerava očuvati ulaganja koja financira država. Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) u 2022. imati uglavnom neutralan učinak od 0,0 postotnih bodova na opći smjer fiskalne politike. To uključuje dodatni učinak mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (0,2 % BDP-a).

---

¹⁴ Negativan predznak pokazatelja odgovara prekomjernom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na ekspanzivnu fiskalnu politiku.

¹⁵ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti neutralan i iznositi 0,0 postotnih bodova BDP-a.

- (18) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike iznositi +1,8 % BDP-a uz pretpostavku nepromijenjenih politika¹⁶. Predviđa se da će Irska 2023. nastaviti upotrebljavati bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku. Predviđa se da će pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova Unije ostati stabilan u odnosu na 2022. Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2023. biti neutralan i iznositi 0,0 postotnih bodova BDP-a.¹⁷ Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 1,8 postotnih bodova na opći smjer fiskalne politike. To uključuje učinak postupnog ukidanja mjera za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije (0,2 % BDP-a).
- (19) U Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će saldo opće države dosegnuti suficit od 1,2 % BDP-a u 2024. i 1,4 % do 2025. Stoga se predviđa da će deficit opće države tijekom trajanja Programa ostati ispod 3 % BDP-a. U tim se predviđanjima pretpostavlja da će gornja granica rasta osnovnih rashoda iznositi 5 % godišnje. Prema Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti do 2025., točnije na 43,8 % u 2024., a zatim pasti na 40,7 % u 2025. Prema analizi Komisije čini se da su rizici za održivost duga u srednjoročnom razdoblju niske razine.
- (20) Očekuje se da će ukupni deficit mirovinskog sustava dugoročno rasti zbog povećanja rashoda za mirovine s 4,6 % BDP-a u 2019. na 7,6 % u 2070. Neovisno povjerenstvo za mirovine dalo je nekoliko preporuka za jačanje fiskalne održivosti državnog mirovinskog sustava.

---

¹⁶ Pozitivan predznak pokazatelja odgovara nedovoljnom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na kontrakcijsku fiskalnu politiku.

¹⁷ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti neutralan i iznositi 0,0 postotnih bodova BDP-a.

- (21) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju, s okvirnim vremenskim rasporedom za završetak provedbe do 31. kolovoza 2026. Njima se doprinosi svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama za pojedinu zemlju koje je Vijeće uputilo Irskoj u okviru europskog semestra 2019. i 2020., uza sve preporuke za pojedinu zemlju izdane do datuma donošenja plana za oporavak i otpornost. Plan je posebno usmjeren na reforme i ulaganja kojima se olakšavaju zelena i digitalna tranzicija te na aktivnu potporu integraciji na tržište rada i usavršavanje. Ulaganjima se doprinosi i pojačanom financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja, promicanju privatnih ulaganja i upotrebi instrumenata izravnijeg financiranja za poticanje istraživanja i inovacija. Nadalje, planom za oporavak i otpornost obvezuje se na reforme u vezi sa socijalnim stanovanjem i stanovanjem po pristupačnim cijenama, mirovinama, zdravstvenom skrbi i regulatornim preprekama poduzetništvu, uz istodobno uvođenje mjera za koje se očekuje da će djelomično odgovoriti na probleme povezane sa sprečavanjem pranja novca i agresivnim poreznim planiranjem.

(22) Očekuje se da će provedba plana za oporavak i otpornost Irske doprinijeti daljnjem napretku u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Mjerama potpore klimatskim ciljevima u Irskoj namijenjeno je 42 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, dok je mjerama potpore digitalnim ciljevima namijenjeno 32 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost. Potpuna provedba plana za oporavak i otpornost, u skladu s relevantnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, pomoći će Irskoj da se brzo oporavi od posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, uz istodobno jačanje otpornosti. Sustavno uključivanje socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira plana za oporavak i otpornost, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.

- (23) Irska još nije formalno dostavila sporazum o partnerstvu predviđen u Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸ ni druge programe kohezijske politike predviđene u toj uredbi. U skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 Irska u obzir treba uzeti relevantne preporuke za pojedinu zemlju pri programiranju fondova kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. To je preduvjet za poboljšanje učinkovitosti i maksimalno povećanje dodane vrijednosti financijske potpore koju će primiti iz fondova kohezijske politike, uz istodobno promicanje koordinacije, komplementarnosti i koherentnosti između tih fondova kohezijske politike i drugih instrumenata i fondova Unije. Uspješna provedba Mehanizma za oporavak i otpornost i programa kohezijske politike ovisi i o uklanjanju prepreka ulaganjima radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji i uravnoteženom teritorijalnom razvoju.

---

¹⁸ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

- (24) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost, Irska se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na kružno gospodarstvo i otpadne vode. Stvaranje otpada u Irskoj gotovo je za 25 % više od prosjeka Unije, što je čini petim najvećim proizvođačem komunalnog otpada po stanovniku u Uniji. Povećanje stopa recikliranja posljednjih se godina usporilo, dok se spaljivanje znatno povećalo. Kružna upotreba materijala u Irskoj iznosila je 1,8 % u 2020., što je znatno ispod prosjeka Unije od 12,8 %. Potrebno je više poticaja i ulaganja kako bi Irska provela ambiciozniju strategiju za gospodarenje otpadom i kružno gospodarstvo te pritom izbjegla stvaranje prekomjernih kapaciteta za spaljivanje. Potrebno je u većoj mjeri podupirati kružne poslovne modele koji obuhvaćaju cijeli životni ciklus materijala kako bi se smanjio otpad i potrošnja resursa. Iako je ostvaren određeni napredak u olakšavanju ulaganja u upravljanje otpadnim vodama, manje od 50 % otpadnih voda u Irskoj pročišćava se u skladu s pravom Unije. Najveća prepreka kvaliteti površinskih voda u Irskoj proizlazi iz prekomjernog prisustva hranjivih tvari iz nepročišćenih otpadnih voda i poljoprivrede. Potrebne su znatne nadogradnje infrastrukture i pouzdaniji pristup suzbijanju onečišćenja vode uzrokovanog poljoprivrednim djelatnostima. Odgovarajuća infrastruktura za otpadne vode ključna je i za poboljšanje kvalitete života i zdravstvenih uvjeta stanovništva. Nadalje, odgovarajuća infrastruktura za otpadne vode doprinosi poboljšanju regionalnog razvoja, ostvarivanju održivog rasta i otvaranju radnih mjesta i korisna je za turizam.
- (25) Na temelju ovlasti koje su šefovi država ili vlada Unije utvrdili u Izjavi iz Versaillesa, Komisijinim prijedlogom plana REPowerEU nastoji se čim prije postupno ukinuti ovisnost Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. U tu svrhu, u dijalogu s državama članicama, Komisija namjerava utvrditi najprikladnije projekte, ulaganja i reforme na nacionalnoj i regionalnoj razini te na razini Unije. Cilj je tih mjera smanjiti sveukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i potaknuti odmak od uvoza fosilnih goriva iz Rusije.

(26) Prema podacima za 2020. Irska ne uvozi sirovu naftu ni plin iz Rusije. Ovisnost Irske o ruskom ugljenu (22 % uvoza ugljena) manja je od prosjeka Unije, u kontekstu u kojem je udio krutih fosilnih goriva u strukturi izvora energije (7,6 %) također niži od prosjeka Unije. Iako je izloženost Irske ruskoj nafti i plinu ispod prosjeka Unije, zbog trenutačne geopolitičke situacije i visokih cijena energije Irska bi trebala hitno pojačati napore koje ulaže u ostvarivanje ciljeva u području energije iz obnovljivih izvora utvrđenih u nacionalnom energetske i klimatskom planu. Irski akcijski plan za klimu uključuje ambiciozan cilj preobrazbe njezina energetske sustava do 2030. Time će se Irskoj omogućiti da od 2018. do 2030. ostvari smanjenje ukupnih emisija stakleničkih plinova za 51 %. Potrebne reforme i razmjeri te transformacije bit će znatni, od osiguravanja potrebnih javnih i privatnih ulaganja do pravodobnog ispunjavanja obveza. Potrebna je sveobuhvatna nadogradnja energetske infrastrukture Irske kako bi se u potpunosti iskoristili obnovljivi izvori energije i ostvarili njezini klimatski ciljevi. Stvaranje okvira za ulaganja kojim će se olakšati i potaknuti ulaganja u prelazak na zelenu energiju bit će ključno za smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima. Kad je riječ o obnovljivim izvorima energije, i dalje postoje poteškoće u sustavu planiranja i izdavanja dozvola, što se posebno odnosi na dugo trajanje procedura izdavanja dozvola te dugotrajne i skupe žalbene postupke. Povećanjem učinkovitosti sustava planiranja i izdavanja dozvola osiguravanjem dostupnosti odgovarajućih resursa u svim fazama procesa planiranja i pojednostavnjenjem općeg okvira mogli bi se ubrzati veliki razvojni projekti, a time i zelena tranzicija. Osim toga, širenje i jačanje elektroenergetske mreže i potporne infrastrukture na ključnim lokacijama bit će ključno za smanjenje zagušenja i poboljšanje njezine stabilnosti. Osobito će se novim spojnim vodovima za prijenos električne energije sa susjednim zemljama doprinijeti većoj sigurnosti opskrbe energijom. Nadalje, bit će potrebno povećanje kapaciteta za skladištenje energije i masovno uvođenje stanica za punjenje električnih vozila. Osim toga, razvojem nacionalne strategije za vodik iz obnovljivih izvora pridonijelo bi se diversifikaciji strukture izvora energije.

- (27) Mjere energetske učinkovitosti bit će ključne za smanjenje potrošnje energije. Velike uštede energije potrebne su ne samo da bi se ostvarili klimatski ciljevi Irske već i za postizanje cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova na razini Unije za 55 %. Iako je akcijski plan za klimu na pravom putu, Irska je dosad zaostajala kad je riječ o smanjenju emisija stakleničkih plinova. Primjenom načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i velikim uštedama energije u zgradama Irska bi mogla smanjiti svoju ovisnost o uvozu energije. Većom stopom upotrebe električnih vozila mogla bi se iskoristiti domaća proizvodnja električne energije, čime bi se smanjilo oslanjanje na uvoz goriva. Budući da akcijski plan za klimu uključuje cilj od milijun električnih vozila na irskim cestama do 2030., potrebno je uvesti velik broj stanica za električno punjenje. Ciljevi za smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti trebaju biti ambiciozniji radi usklađivanja Irske s ciljevima paketa „Spremni za 55 %”.
- (28) Iako će ubrzanje prelaska na klimatsku neutralnost i napuštanja fosilnih goriva stvoriti znatne troškove restrukturiranja u više sektora, Irska može iskoristiti mehanizam za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike kako bi smanjila socioekonomske posljedice tranzicije u najteže pogođenim regijama. Osim toga, Irska može iskoristiti i Europski socijalni fond plus, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, kako bi poboljšala mogućnosti za zapošljavanje i ojačala socijalnu koheziju.
- (29) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2022. i njegovo je mišljenje²⁰ navedeno u preporuci 1.

---

¹⁹ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

²⁰ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

- (30) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da mjere za provedbu preporuka navedenih u Preporuci o europodručju za 2022. poduzmu i u okviru svojih planova za oporavak i otpornost. Za Irsku se to posebno odražava u preporukama 1. i 2.,

PREPORUČUJE da Irska u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati da rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u 2023. bude u skladu s općim neutralnim smjerom politike, uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije i osobama koje bježe iz Ukrajine. Pripremiti se za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije. U razdoblju nakon 2023. provoditi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija. Suočiti se s očekivanim povećanjem rashoda za mirovine povezanih sa starenjem stanovništva osiguravanjem fiskalne održivosti državnog mirovinskog sustava.
2. Nastaviti s provedbom plana za oporavak i otpornost, u skladu s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima iz Provedbene odluke Vijeća od 8. rujna 2021. Dostaviti programske dokumente kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. u cilju dovršetka pregovora s Komisijom i početka njihove provedbe.
3. Usmjeriti napore na poticanje kružnog gospodarstva. Konkretno, razviti infrastrukturu i politike za sprečavanje nastanka otpada, povećati uporabu i recikliranje sadržaja te razviti učinkovitiji sustav odvojenog prikupljanja otpada koji se može reciklirati, uključujući biorazgradivi otpad. Promicati sigurnije i čišće tokove otpadnih voda.

4. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima. Ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, posebno energije vjetra na moru, među ostalim uvođenjem reformi za poboljšanje učinkovitosti sustava planiranja i izdavanja dozvola, osobito skraćivanjem trajanja procedura. Nadograditi energetska infrastrukturu, među ostalim za skladištenje, i povećati stabilnost mreže. Osigurati brzu provedbu dubinske obnove zgrada. Ubrzati elektrifikaciju prometa, među ostalim instalacijom infrastrukture za punjenje.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
